

Nr 413.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående anvisande av anslag till förstärkning av ordinarie anslaget till navigationsskolorna för åren 1918 och 1919; given Stockholms slott den 3 maj 1918.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att

dels till förstärkning av ordinarie anslaget till navigationsskolorna för år 1918 å tilläggsstat till riksstaten för samma år bevilja ett förslagsanslag, högst 21,000 kronor;

dels ock till förstärkning av ordinarie anslaget till navigationsskolorna för år 1919 på extra stat för samma år bevilja ett förslagsanslag, högst 21,000 kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Erik Palmstierna.

*Utdrag av protokollet över sjöförsvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 3 maj 1918.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden: PETERSSON,
                  PETRÉN,
                  NILSON,
                  LÖFGREN,
                  friherre PALMSTIERNA,
                  RYDÉN,
                  UNDÉN,
                  THORSSON.

Departementschefen, statsrådet friherre Palmstierna anförde härefter följande.

Gällande stat
för naviga-
tionskolorna
i riket.

I gällande stat för navigationsskolorna i riket finnes upptagen en anslagspost av 9,850 kronor till böckers, undervisningsmateriells och andra inventariers underhåll och förökande samt till utgifter för bränsle, lyshållning m. m.

Nådigt brev
den 26 okto-
ber 1917.

Genom nådigt brev den 26 oktober 1917 har Kungl. Maj:t medgivit, att för bestridande av de ökade kostnaderna för navigationsskolornas uppvärmning under läsåret 1917—1918 finge tagas i anspråk dels det i 1917 års stat för navigationsskolorna upptagna, till Kungl.

Maj:ts disposition ställda beloppet å 3,000 kronor, dels ock därutöver ett belopp av högst 4,100 kronor, att av marinförvaltningen med omhänderhavande medel bestridas och framdeles anmälas till ersättande.

Sistnämnda belopp, 4,100 kronor, har av marinförvaltningen i skrivelse den 21 december 1917 anmälts till ersättande, och ingår denna summa i det anslag av 1,125,000 kronor, som Kungl. Maj:t enligt propositionen nr 156 till innevarande års riksdag äskat på tilläggsstat för år 1918 för täckande av vissa för olika ändamål förskjutna kostnader. Den i berörda proposition gjorda framställningen har vunnit riksdagens bifall.

I skrivelse den 26 sistlidna mars har marinförvaltningen meddelat att då det funnes anledning antaga, att förberörda, å staten för navigationsskolorna uppförda anslagspost å 9,850 kronor skulle komma att visa sig otillräcklig för ändamålet under innevarande lästermin, ämbetsverket anmodat föreståndarna för navigationsskolorna att inkomma med uppgift å de ytterligare medel, som kunde anses erforderliga till bestridande av kostnaderna för uppvärmning och belysning av nämnda skolor under första halvåret av år 1918; och hade föreståndarna med anledning därav inkommit med de begärda uppgifterna, av vilka framginge, att utöver anvisade medel för angivna ändamål behövdes i runt tal 10,400 kronor. På grund härav har marinförvaltningen hemställt, att ämbetsverket måtte för ifrågavarande ändamål få förskjuta ett belopp av högst 10,400 kronor för att, sedan den till innevarande års riksdag avlätna propositionen om tilläggsstat för år 1918 blivit av riksdagen prövad, anmälas till ersättande.

Marinförvaltningens skrivelse den 26 mars 1918.

Då frågan om förstärkning av ifrågavarande anslagspost vore av beskaffenhet att böra underställas riksdagens prövning, har jag i ämbetskrivelse till marinförvaltningen den 23 nästlidna april anhållit, att ämbetsverket måtte taga frågan om sättet för beredande av medel för ifrågavarande ändamål under förnyad omprövning samt därefter inkomma med det yttrande och förslag, som därav kunde föranledas. Därvid borde marinförvaltningen jämväl verkställa beräkning av det ökade medelsbehov i förevarande avseende, som kunde förefinnas för sista halvåret av år 1918 och för hela år 1919. Tillika har jag, då av marinförvaltningens förenämnda skrivelse den 26 sistlidna mars icke framginge, huruvida vid beräkningen av det i skrivelsen upptagna beloppet, 10,400 kronor, hänsyn tagits till den på första halvåret av år 1918 be-

Ämbetskrivelse till marinförvaltningen den 23 april 1918.

löpande andelen av förberörda summa å (3,000 + 4,100) 7,100 kronor, anmodat ämbetsverket att meddela upplysning härom.

Marinförvaltningens skrivelse den 8 maj 1918.

Till svar härå har marinförvaltningen i skrivelse av denna dag anfört bland annat följande.

Av nyssnämnda belopp, 7,100 kronor, hade avsetts för

navigationsskolan i Stockholm	kronor	1,500: —
» i Göteborg	»	1,500: —
» i Malmö	»	2,300: —
» i Härnösand	»	1,000: —
» i Kalmar	»	800: —

Från samtliga skolor med undantag av skolan i Malmö hade redovisningar till marinförvaltningen inkommit för de sålunda bekomna medlen, och framginge av dessa redovisningar, att medlen vid årsskiftet varit åtgångna så när som på 104 kronor 80 öre, som vid navigationsskolan i Göteborg funnits i behåll. Vad skolan i Malmö beträffade, hade telefonledes inhämtats, att de för denna skola avsedda medlen även vore konsumerade.

Det behov, som för första halvåret 1918 ansåges erforderligt att fylla, beräknades — såsom av marinförvaltningens skrivelse den 26 mars 1918 framginge — enligt inkomna uppgifter från navigationsskolornas föreståndare till 10,400 kronor. Vad senare halvårets utgifter beträffade, vore det naturligtvis ytterst svårt att nu verkställa en tillförlitlig beräkning häröver, då härpå inverkade dels den behållning av eldningsmaterialier, som vid innevarande läsårs utgång kunde vid de olika skolorna förefinnas, dels ock i vad mån väderleken under instundande höst komme att kräva förbrukning av dylika materialier. Om man emellertid utginge från behovet under 1917 års höst och det för fyllande av sagda behov anvisade beloppet av 7,100 kronor, syntes försiktigheten bjuda, att med hänsyn till sannolika ytterligare prisstegringar detta belopp ökades med 50 % till i avrundat tal 10,600 kronor.

Det belopp, som för hela år 1918 bleve erforderligt, skulle då kunna angivas till 21,000 kronor.

Beträffande 1919 års kostnader för enahanda ändamål läte de sig svåriligen nu bestämma. Antagligt syntes emellertid vara, att dessa kostnader icke komme att ställa sig lägre, snarare tvärtom. I brist på möjlighet att nu närmare erhålla kännedom härom, torde det vara lämpligt att för ändamålet åtminstone avse enahanda belopp, som beräkna-

des erforderligt under år 1918, eller 21,000 kronor, vilket belopp torde böra äskas å extra stat för år 1919.

Med anledning härav har marinförvaltningen anhållit, att Kungl. Maj:t måtte i nådig proposition föreslå riksdagen dels att å tilläggsstat för innevarande år bevilja ett extra anslag av 21,000 kronor till bestridande av kostnaderna för uppvärmning och belysning av navigations-skolorna under samma år, dels å extra stat bevilja för år 1919 för samma ändamål ett anslag å 21,000 kronor.

Med hänsyn till de numera väsentligt stegrade prisen å eldnings- och belysningsmaterialier synes det erforderligt, att ytterligare medel för navigationsskolornas uppvärmning och belysning, utöver den i staten för nämnda skolor för detta ändamål jämte inventariers underhåll m. m. upptagna anslagsposten, beredas såväl för innevarande år som för år 1919. Marinförvaltningens kostnadsberäkning avser emellertid, såvitt av ämbetsverkets berörda skrivelse av denna dag kan bedömas, endast eldningsmaterialier, men icke belysningsmaterialier. Då det på grundvalen av nämnda beräkning av marinförvaltningen föreslagna beloppet, eller 21,000 kronor för vardera av åren 1918 och 1919, i allt fall synes mig så högt tilltaget, att även den ökade kostnaden för belysningsmaterialier torde kunna däri inrymmas, har jag icke ansett mig av nu angiven anledning böra ifrågasätta någon höjning av nämnda belopp.

Departements-
chefen.

Beträffande sättet för beredandet av här ifrågavarande medelsbelopp torde dessa lämpligen böra anvisas såsom förstärkningsanslag till det ordinarie anslaget till navigationsskolorna samt beviljas, såvitt angår merkostnaden för år 1918, på tilläggsstat till riksstaten för detta år, och, beträffande motsvarande kostnad för år 1919, på extra stat för sistnämnda år. Anslagen synas böra erhålla natur av förslagsanslag, högst.

I detta sammanhang torde jag få erinra, att Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 26 nästlidna april avlåten proposition (nr 400) givit riksdagen tillkänna, att den i statsverkspropositionen under sjunde huvudtiteln bebådade framställningen till riksdagen angående omorganisation av kommerskollegium m. m. icke kommer att föreläggas riksdagen. I samband därmed har Kungl. Maj:t i särskild proposition (nr 410) samma dag bland annat föreslagit riksdagen att i riksstaten för år 1919 under femte huvudtiteln uppföra det ordinarie anslaget till navigationsskolorna med oförändrat belopp, 185,620 kronor.

Om beredande av medel för täckande av ifrågavarande båda belopp, tillhopa 42,000 kronor, kommer chefen för finansdepartementet att framdeles under riksdagens lopp framställa erforderligt förslag.

På grund av vad sålunda anförts hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen att

dels till förstärkning av ordinarie anslaget till navigationsskolorna för år 1918 å tilläggsstat till riksstaten för samma år bevilja ett förslagsanslag, högst 21,000 kronor;

dels ock till förstärkning av ordinarie anslaget till navigationsskolorna för år 1919 på extra stat för samma år bevilja ett förslagsanslag, högst 21,000 kronor.

Till vad departementschefen sålunda hemställt täcktes Hans Maj:t Konungen, på tillstyrkan av statsrådets övriga ledamöter, lämna bifall; och skulle proposition till riksdagen avlätas av den lydelse, en vid detta protokoll fogad bilaga utvisar.

Ur protokollet:

Eric Baad-Heimer.